

Tänd dina vita ljus

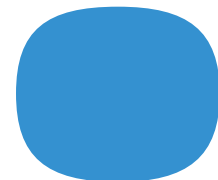
MEZZOSOPRAREN Wivan Nygård-Fagerudd har äran att kröna årets lucia i Domkyrkan. Efter kröningsfesten 13.12 med start kl. 17 skrider lucia ned för Domkyrkans trappor och sedan följer den tra-

ditionsrika kortegen i innerstaden. Familjefest dagen efter på Hanken med bland andra barnteatern Mamma mu och givetvis lucia med följe. Lucia-marknaden på Centralgatan 15.12 kl. 12–14 står som alltid för läckerheter och julpynt. Lucia förgyller också MM:s julkonserter.

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

Svenskasidor

Ett starkt svenskt rum i storstaden fyller 100 år. Arbis firar 2014.

100 ÅRSJUBILEUM

Arbis står aldrig stilla

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

Samband. Så heter en av Gunborg Gayers favoriter i huset, det raffiga halsbandet i keramik är gjort av elever under ledning av Katja Kotikoski.

DOFTEN av tonåringar svävar i Arbis och på trappor, räck och golv sitter klungor av unga som njuter av sin matsäck. De 200 eleverna från högstadiet Lönkan är ett av Arbis nya giv, ett samarbete mellan två enheter med utbildning på agendan.

"Syftet är att ge eleverna tillfälle att uppleva vad Arbis står för och visa på bredden i vår verksamhet. Strax före jul sammanför vi Åshöjdens elever med musikeleverna i Tölö. Deras skolor går samman hösten 2014, och det känns vettigt att eleverna får mötas här, säger rektor Gunborg Gayer som

arbetat som både lärare och inom utbildningsväsendet. Annat nytt samarbete sker med Arcada. Arbis har sytt upp kurser i ryska och kinesiska för yrkeshögskolans elever.

Gayer säger efter sju år som rektor att tiden aldrig står stilla i huset.

"Det gäller att vara lyhörd och ha känslspröten ute för att fånga upp trender, förändringar i levnadssätt och attityder för att kunna bygga upp ett kreativt kursprogram som har relevans och väcker intresse. I dag ska vi också marknadsföra oss och synas i sociala medier", säger hon och berömmar per-

sonalen för sin passion för Arbis.

"Alla engagerar sig i planeringen", tillägger hon. 2014 sätter festligheter-na kring 100-årsjubileet sin prägel på Arbis.

"Arbis grundades 1914 tillsammans med sin finska kollega Työvis men 1929 gick instituten i sär. I det skedet hade Arbis 917 elever, i dag räknar man med 6 000–7 000".

"Från 2008 till 2012 har andelen män antligen ökat, från 23,5 procent till 28,6 procent. Under de tidiga åren var andelen män 30 procent, men sedan kom II världskriget, och med det

ett sviktande manligt intresse. Fast i dag har vi skräddarsydda manskurser i allt från gubbyoga till novisen vid spisen".

100-årsjubileet kulminerar på födelsedagen, 11.9 med fest i stadshuset samtidigt som en gemensam utställning över institutens historia och nutid öppnar i Virkagalleria i stadshuset.

"Työvis ger ut en historik, Arbis en festskrift med ett allt från artiklar och reportage till essäer och intervjuer. Medverkande är bland andra Märta Tikkanen, Ebba Witt-Brattström och Hannele-Mikaela Taivassalo".

MATINÉ

Författare om sina böcker

KJELL WESTÖ och *Hägring* 38. En av höstens mest uppmärksammade författare, som fick Helsingfors stads kulturpris 2013, deltar i den traditionella Nyländska författarmatinén 7.12 kl. 15-17 då också bland andra Anna Gullichsen, Elisabeth Sandelin och Valentina Oksala pratar om och läser ur sina böcker. Platsen är Arbis och samtidigt tillfälle att köpa böckerna till specialpris och med författardedikation.

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

ARBIS

Bokfika med biskopen

LAGOM till advent möter Borgåbiskopen Björn Vikström upp i Luckan för att tillsammans med Kyrkprensens chefredaktör May Wikström dryfta utmaningar och glädjämnen kring Borgå stift som firar 90-årsjubileum. Stiftet är ett av nio i Finland, det enda svenskspråkiga och uppdraget är att hålla samman de 65 svenska församlingarna. Vikström bevistar adventsbokfika i Luckan, 3.12 kl. 13.

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

JULKONSERTER

SNART ÄR DET JUL IGEN

Julen är högsäsong också inom musiken, den gemensamma sången och konserterna, och till traditionerna hör församlingarnas de vackraste julsångerna i flera av kyrkorna samt mångfalden av julkonserterna som körerna ger.

● Akademiska sångföreningen och Lyrar ger som alltid några gemensamma konserter som i år får en extra guldkant då den finskspråkiga kollegan, Ylioppilaskunnan laulajat ansluter sig till sången.

Konsert 16.12 i Pauluskyrkan och 22.12 i Johanneskyrkan. I Johanneskyrkan ger körerna två konserter.

● Kören MM, alias Muntra Musikanter ger julkonserter i Tempelplatsens kyrka och Munkshöjdens kyrka 16.12 respektive 17.12. Årets lucia medverkar.

● Jubilatekören ger en julkonsert 22.12 kl. 18 i Tyska kyrkan.

● Jakten på julvisan, vart försvann alla julsånger? Allsång för hela familjen 8.12 kl. 15 i Nordhuset.

● Vinterkonsert med Arbis musikelever och lärare i festsalen 7.12 kl. 12.

● Allsång med de vackraste julsångerna på Arbis, 9.12 kl. 18 i festsalen.

● Matteus församling: 14.12 kl. 13 Barnens vackraste julsånger i Matteuskyrkan samt 17.12 kl. 19 De vackraste julsångerna i Kvarnbäckens kyrka, 19.12 kl 19 i Nordsjö kyrka, 22.12 kl 18 i Matteuskyrkan och som både återblick på julen 2013 och start på det nya året 6.1 kl 18 i Degerö kyrka.

● Petrus församling: 8.12 kl. 17 De vackraste julsångerna i Malms kyrka, 14.12 kl. 14 Församlingens julfest i Månsas kyrka med de vackraste julsångerna, 15.12 kl 16 julmusik och de vackraste julsångerna i Kottby kyrka och 18.12 kl. 18 de vackraste julsångerna i Södra Haga kyrka

● Johannes församling: 15.12 kl.16 i S:t Jacobs kyrka, 18.12 kl.19.30 i Gamla kyrkan, 19.12 kl.16 i Folkhälsans seniorhus och 26.12 kl.18 i Berghälls kyrka.

STADSMUSEET

Från efterkrigstid mot ett bättre liv

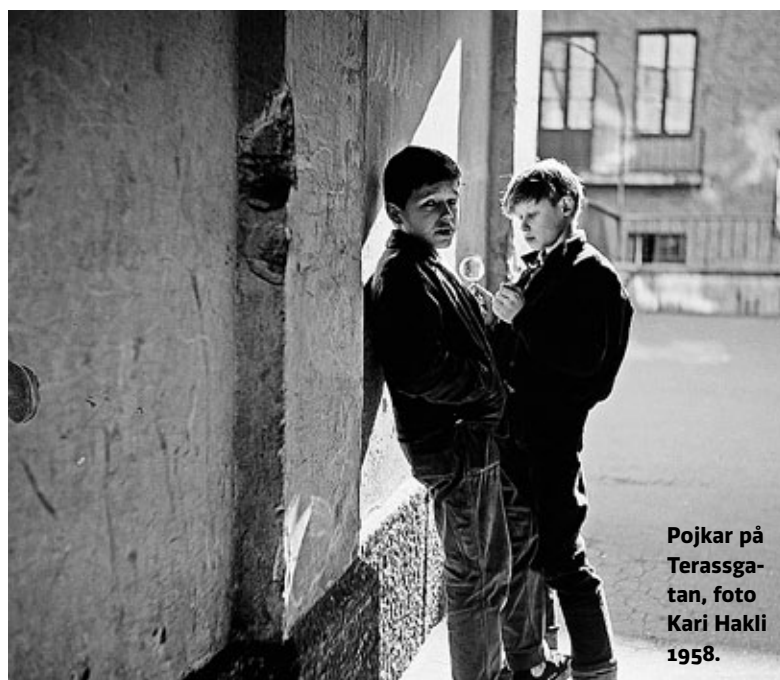
Oihonnagatan i Hermanstad, foto Juha Jernvall.

Femtioalet står för en ny tro på tillvaron. Och den finns fint skildrad i ett mästerverk till fotobok.

ALLA HELSINGFORSARE älskar bilder av den stad som **Signe Brander** så skickligt skildrar. Bilder på människor och miljöer i en stad som inte längre är, en stad som speglar en era som försvann under de turbulenta åren efter I världskriget.

Men åren efter II världskriget är minst lika fascinerande åtminstone på bild, och fast det inte är Signe Brander som har stått bakom kameran, förmedlar stadsmuseet nu en finstämd samling fotografier från 1950-talet.

I verket Rasvaletti – även om titeln är finsk är hela verket konsekvent och föredömligt textat till svenska – möter man människor och miljöer som delvis lever kvar. Igenkännarfaktorn på gator och torg är stor samtidigt som man förundras

Pojkar på Terrassgatan, foto Kari Hakli 1958.

över hur mycket som ändå är annorlunda. I synnerhet ser folk annorlunda ut, gubbar och gummor var gubbar och gummor, och så fanns män och kvinnor och barnen små kopior av de vuxna.

Femtioalets Helsingfors är en stad som tar sina första trevande steg mot en metropol men än så länge står bilarna glest, har bussarna bulliga former och hästkarlarna fortfarande en uppgift.

Verket skildrar vardagen, förorten, de unga och äldre, livsglädjen och också ett rätt torftigt liv. Bakom bilderna står en lång räckta fotografier vars alster finns i stadsmuseets outsinliga fotografiska skattkammare.

"Boken är samtidigt en del av den nya fotoutställningen i Villa Hagasund där vi visar fler bilder och

också något om 1950-talets livsstil. Bland annat har vi byggt upp en äkta frisörsalong och skaffat lika äkta Brylcreeme från Storbritannien, säger forskaren **Jepe Jäppinen** på stadsmuseet.

Att man valde 1950-talet som tema beror delvis på att man har arbetat länge med att inventera fotosamlingar från femtio och sextio år sedan.

Fotoverket går i gediget matt papper, bilderna har generöst med plats och formatet är som gjort för soffbordet. Boken torde väcka habegär hos alla med minsta intresse för sin egen stad och miljö. Finns att få i museishopen, i Villa Hagasund och Akademiska bokhandeln för 29 euro.

Brylcreemutställningen pågår för sin del till sista november 2014.

Runeberg och kärlekens mångfald

JOHAN LUDVIG RUNEBERG, nationalskald och livsbejakare, åttabarnsfar och make, redaktör, lärare och professor. Men mest kända är han ändå för sin finstämda lyrik och sitt enastående författarskap. Han besjög kärleken, den erotiska kärleken, kärleken till fosterlandet och kärleken till Gud. Sångerskan Annika Cleo tolkar till ackompanjemang av Niclas Skagstedt, berättelser och dikter av Runeberg i Nordhuset 4.2 kl. 14 samband med SenioRöst, nätverket

som riktar sig till seniorer. Programmet avslutas med allsång som leds av musikalrare i Arbis Östra, och i pausen blir det både gymnastik och kaffe. Fritt inträde.

Nordhusets babysuccé i höst, färgbud för barn i åldern 3–11 månader, fortsätter i vinter, nästa gång 13.2 kl. 14. Förhandsanmälan obligatorisk, siw.handrooskelekay@hel.fi.

Lundberg och Stenberg ger järnet

MULTIUNDERHÅLLARNA Sixten "Grottmannen" Lundberg och Peik "Kopp" Stenberg kastar loss i Nordhuset inom ramen för Hurri-klubben 1 februari kl. 19. Publiken älskar programmet På allvar? Nää! Skämt, skoj och struntprat varvat med musik av bland andra Cornelis Vreeswijk och Povel Ramel.

Hon är en bekant syn på Drumsö, Brita Eklund där hon går upp och ner längs gator och gränder.

I ur och skur. Hemvårdaren Brita Eklund kan sitt revir, Drumsö och besöker minst fem klienter per dag.

HEMVÅRD

Mer människonära blir det inte

BRITA EKLUND är hemvårdare. En människa som ägnar sig åt det finaste som finns, att hjälpa och stöda andra människor. Och hon säger att hon njuter av varje dag på jobbet.

"Varje dag är olik den andra. Det finns inga rutiner, ingen dag är enformig och varje möte med klienterna är alltid annorlunda. Jag möter mest äldre och en del är dementa, men många har historier att berätta och så känns det bra att umgås med en människa som är ensam", säger **Brita Eklund**.

Hon har trettio års erfarenhet av hemvårdarjobbet och har haft Drumsö som sitt "revir" i nio år.

"Vi, det vill säga mina kollegor som arbetar inom hemvården i samma område, möts varje morgon och går genom dagens arbete. Vanligen går

jag hem till fem klienter, och stannar hos var och en cirka 45 minuter. Jag värmer mat, hjälper i duschen och ser till att de tar sin medicin. Om jag har kvällstur hjälper jag med nattbestyren, och medan jag är på plats hinner vi prata och umgås".

Hemvårdaren städar inte, tillreder inte mat och går inte ärenden i butiken eller banken. Det är ordnat på annat sätt, bland annat levererar Palmia färdigmat.

"Avstånden mellan mina klienter är lagom så jag promenerar för det mesta. Vid det här laget känner jag Drumsö bra och kan alla genvägar. Promenaderna bjuder på motion, och möjligheten att "lämna" föregående klient och förbereda sig för följande", säger hon.

Om Brita Eklund ska lista kriterier för en bra hemvårdare som trivs med sitt jobb blir hon inte svarslös.

"Man ska gilla människor och ha lätt att komma överens med andra. Och fram för allt ska man ha respekt för äldre. Äldre har otroligt mycket att ge, också de som tidvis är trötta och sjuka".

Hennes förman **Jussi Jalkanen**, hemvårdsledare för ett av tre svenskspråkiga team på södra hemvårdsenheten säger att Brita Eklund personifierar den goda hemvårdaren, hon är positiv, lugn och känner starkt för omsorger om andra.

Det finns lediga jobb för behöriga hemvårdare, mer info av Jalkanen på tfn 09 310 64911 och Tuija Ollila, 09 310 44545.

I KORTHET

DET RÖDA SVENSKFINLAND

Författaren Anna Bondestam skrev 1946 om det svåra året 1918, ur finlandsvensk synvinkel och utgående från de röda. Hon skrev om småfolket, arbetarklassen och kvinnorna och lyfte fram ett annorlunda Svenskfinland. Nu har den första biografien om henne, hennes författarskap och liv färdigställt. Piia Heikkilä skildrar i sitt verk en stark och spännande kvinna, Arbis, 9.1 kl. 18.

JULVISOR PÅ ENGELSKA

Klubbkvällen med Christmas carols bjuder på ett tvärsnitt av stämningsfulla engelskspråkiga julsånger från olika tider. Skådeplatsen är Nordhuset, 20.12 kl 19, A-rättigheter, och alltså inte avsett för barn.

JULGODISINSPIRATION

Enkelt men smarrigt julgodis tillverkas inom ramen för julgodisverkstaden i Luckan under ledning av Lariie Griffiths, 7.12 kl. 13–15. Marsipan, choklad och annat sött och gott, häfte med tips/recept delas ut.

SANKT PETERSBURG ÄN EN GÅNG

SLS:s föreläsningsserie om grannstaden i öster, Petersburg är inne på sin sista sits. 9.12 kl. 18 berättar Milena Parland och Anders Mård om den mångkulturella staden respektive fenomen i den moderna staden.

STRÖVTÅG I RYSK LITTERATUR

Kristina Rotkirch utgår från nya ryska romaner, som översatts till svenska, och berättar om trender och företeelser i rysk litteratur. 23.1 kl. 18.05, Arbis.

MAKT OCH KROCKAR

"Asfaltsänglar" av Johanna Holmström handlar om patriarkatets makt, om kulturkrockar och identitetsdilemmen. Ylva Larsdotter på Arbis bibliotek intervjuar 30.1 kl. 18.05.